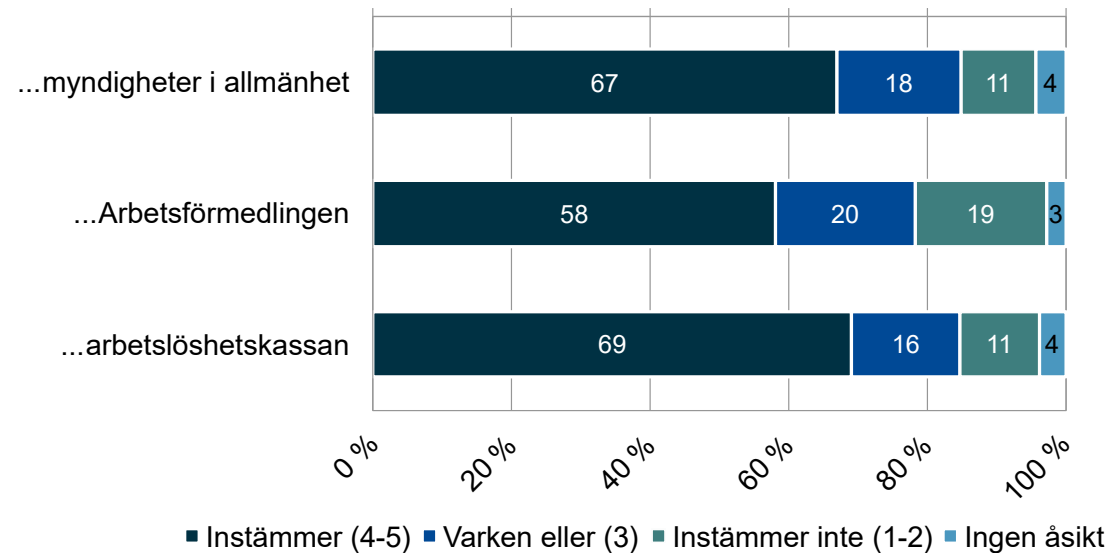

Inställningen till bidragsbrott och kontroller i arbetslöshetsförsäkringen

IAF har gjort en attitydundersökning bland personer som hade arbetslöshetsersättning under hösten 2023. Vi ställde totalt 24 frågor för att lära oss om inställningen till bidragsbrott, kontroller och förtroendet för a-kassorna, Arbetsförmedlingen och myndigheter i allmänhet.

Här berättar vi om våra viktigaste slutsatser och medskick till a-kassorna och Arbetsförmedlingen till deras fortsatta arbete med att förebygga och motverka fusk och felaktiga utbetalningar.

Jag har förtroende för...

Förtroendet är högt och går att påverka

Målgruppen har till stor del förtroende för a-kassan och myndigheter i allmänhet, de flesta har även förtroende för Arbetsförmedlingen. Förtroendet för myndigheter är också högre bland målgruppen än bland befolkningen i stort. Det framgår när vi jämför våra resultat med en undersökning riktad till hela befolkningen som Ekonomistyrningsverket (ESV) har genomfört. ESV har också visat att de som har erfarenhet av bidrag eller ersättning i närtid oftare har förtroende för myndigheter. Det ger stöd för att själva kontakten med en myndighet, eller a-kassa, verkar kunna leda till ett högre förtroende.

Utifrån målgruppens svar på frågorna i vår undersökning framgår att ett högt förtroende för a-kassan, Arbetsförmedlingen och myndigheter hänger ihop med om de svarande upplever att det är lätt att:

- Komma i kontakt med a-kassan och arbetsförmedlingen.
- Förstå information från a-kassan och arbetsförmedlingen.
- Förstå reglerna om arbetslöshetsersättning.
- Göra rätt vid ansökan om arbetslöshetsersättning.

Att inte ha behövt vänta länge på att få sin första ersättning utbetald är också en viktig faktor för förtroendet för a-kassan. De i målgruppen som hade en väntetid på mer än sex veckor har inte bara lägre förtroende för a-kassan, utan upplever också i lägre grad att det är lätt att komma i kontakt med a-kassan och att det är lätt att göra rätt vid ansökan.

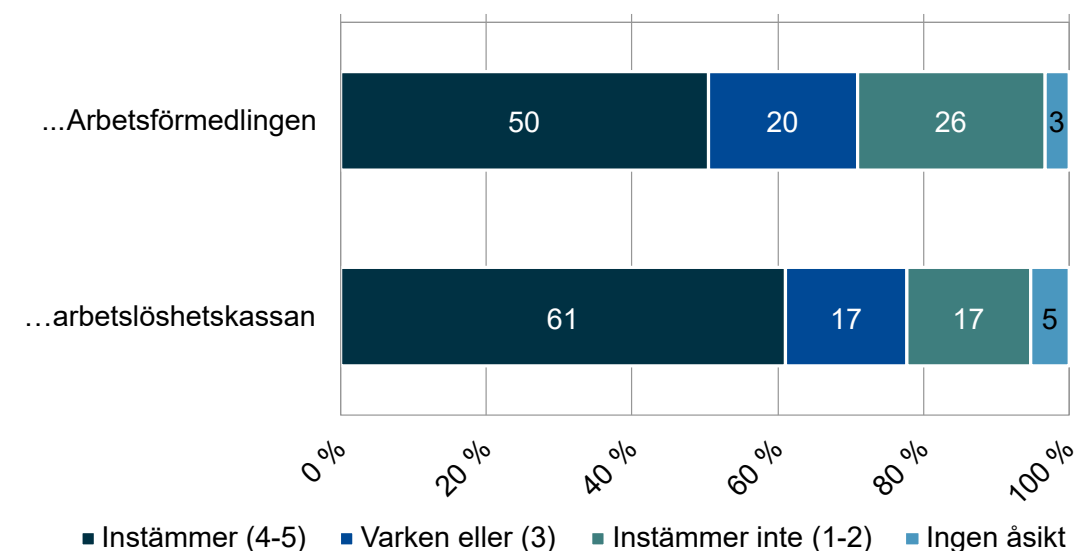
3 400

personer deltog
i vår attityd-
undersökning

Sex av tio är nöjda med a-kassans närhet och information

Våra resultat visar också att äldre i högre grad upplever att det är lätt att komma i kontakt med a-kassan, medan yngre oftare anser att det är lätt att komma i kontakt med Arbetsförmedlingen. En möjlig anledning skulle kunna vara att de arbetssökandes kontakter med Arbetsförmedlingen i allt högre grad sker digitalt, vilket skulle kunna passa de yngre i målgruppen bättre än de äldre. IAF har nyligen konstaterat att det finns brister i Arbetsförmedlingens tillgänglighet via telefon, med många samtal som inte blir besvarade, alternativt har långa väntetider.

Det är lätt att komma i kontakt med...

Även om det finns fler faktorer som har ett samband med förtroendet än de vi har frågat om i vår undersökning, så ger våra resultat stöd för att a-kassorna och Arbetsförmedlingen har möjlighet att påverka målgruppens förtroende. Det kan bland annat ske genom att underlätta för den enskilde vid ansökan om ersättning, genom att säkerställa att information är lätt att förstå och genom att säkerställa att det är lätt att komma i kontakt med a-kassan och Arbetsförmedlingen.

Personer med högre förtroende har lägre acceptans för fusk och tror i högre grad att fusk upptäcks

Utifrån våra resultat hänger ett högre förtroende samman med en lägre acceptans för bidragsfusk, samt med en högre acceptans för myndigheternas informationsutbyte i kontrollsyfte.

De flesta i vår målgrupp tror att de skulle bli upptäckta av a-kassan och myndigheter om de fuskade med sin arbetslöshetsersättning eller med andra ersättningar och bidrag. Denna upplevda upptäcktsrisk är högre för vår målgrupp än för befolkningen i stort. Våra resultat visar också att ju högre förtroende de svarande har för

a-kassan och myndigheter, desto mer troligt tror de att det är att bli upptäckt vid fusk.

Våra resultat när det gäller hur förtroendet för myndigheter hänger samman med inställningen till fusk, till myndigheters informationsutbyte och med den upplevda upptäcktsrisken är i linje med ESV:s tidigare resultat för befolkningen i stort. Genom att upprätthålla ett högt förtroende och en hög upplevd upptäcktsrisk kan a-kassorna och Arbetsförmedlingen bidra till att förebygga och motverka fusk och felaktiga utbetalningar.

7 av 10

instämmer i att det är troligt att de skulle bli upptäckta om de fuskade.

8 av 10

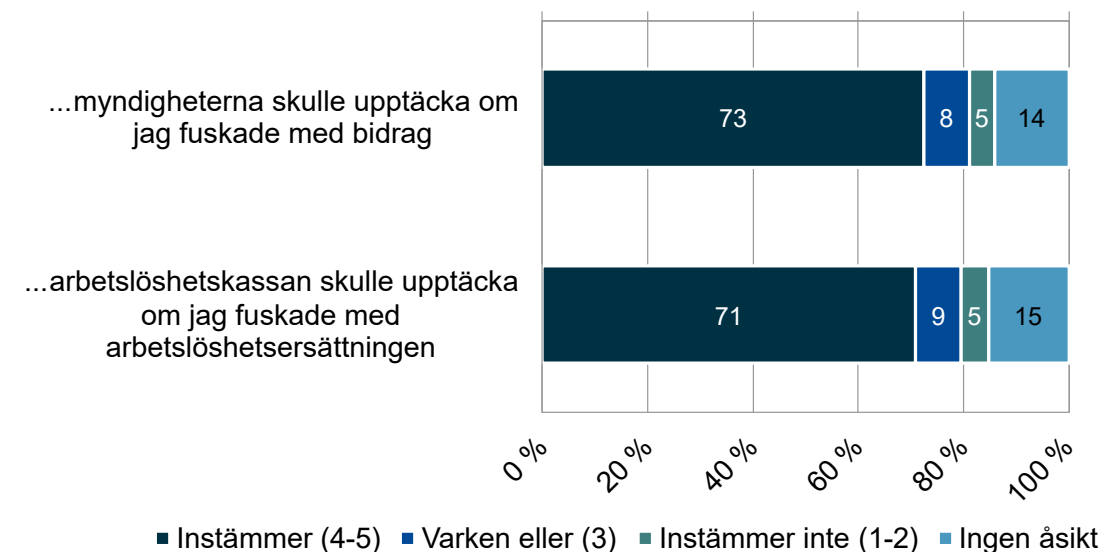
ser allvarigt på fusk med arbetslöshetsförsäkringen.

Att känna någon som har fuskat innebär lägre upplevd upptäcktsrisk

Det är få i vår målgrupp som uppger att de känner någon som har fuskat med bidrag eller ersättning. Bland de som uppger det är dock den upplevda upptäcktsrisken vid fusk lägre, och de tror i högre utsträckning att fusk är vanligt förekommande. Samtidigt är gruppen mer positivt inställd till kontroller. En möjlig anledning till det kan vara att de själva gör rätt för sig, samtidigt som andra fuskar. Även

ESV fann för befolkningen i stort att de som uppger att de känner någon som har fuskat upplevde en lägre upptäcktsrisk vid fusk. Resultaten visar vikten av att arbeta förebyggande mot bidragsfusk. En ökad spridning av bidragsfusk riskerar att leda till en ökad acceptans för fusk, och till en lägre tilltro till myndigheternas möjligheter att upptäcka fusk.

Det är troligt att...

Enkätresultaten i korthet

- Åtta av tio ser allvarligt på fusk med arbetslöshetsförsäkringen.
- Sju av tio instämmer i att det är troligt att de skulle bli upptäckta om de fuskade.
- Tre av tio instämmer i att myndigheterna är överdrivet noggranna i sina kontroller.
- Två av tre håller med om att myndigheterna borde få utbyta mer information med varandra i kontrollsyfte.
- Knappt sju av tio har förtroende för sin a-kassa och för myndigheter i allmänhet.
- Nästan sex av tio har förtroende för Arbetsförmedlingen.
- Sex av tio instämmer i att det är lätt att förstå informationen från Arbetsförmedlingen respektive a-kassan.
- Sex av tio instämmer i att det är lätt att komma i kontakt med a-kassan
- Fem av tio instämmer i att det är lätt att komma i kontakt med Arbetsförmedlingen.

2024:7 Inställningen till bidragsbrott och kontroller i arbetslöshetsförsäkringen

Skanna koden eller klicka på länken för att ladda ned rapporten från vår webbplats: www.iaf.se

